Από το Συναξάρι - Ο άγιος Λέων Α', πάπας Ρώμης

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 18 Φεβρουαρίου, 2017

Κατά την εποχή που η Εκκλησία της Δύσεως βρισκόταν σε κοινωνία με την αδιαίρετη Εκκλησία, ο πάπας της Ρώμης, ως επίσκοπος της πρωτεύουσας τής Αυτοκρατορίας και πατριάρχης της Δύσεως, απολάμβανε μιας κάποιας υπεροχής στην εκκλησιαστική κοινωνία και θεωρούνταν από όλους τους χριστιανούς ως κατεξοχήν θεματοφύλακας της αποστολικής παραδόσεως, λειτουργώντας ως διαιτητής σε δογματικά θέματα. Κατέχοντας τον θρόνο της Ρώμης, σε μια από τις κρισιμότερες εποχές της ιστορίας, εποχή που είδε την κατάρρευση της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας και που η Εκκλησία απειλούνταν πανταχόθεν με σχίσματα από τους αιρετικούς, ο άγιος Λέων μπόρεσε να διακηρύξει το ιερό δόγμα της Αληθείας και μερίμνησε με όλες τις δυνάμεις του για την διατήρηση της ενότητας της αγίας Εκκλησίας. Για τον λόγο αυτό δικαίως τιμάται, σε Ανατολή και Δύση, με τον τίτλο του αγίου Λέοντος του Μεγάλου.

Γεννημένος στην Ρώμη από ευγενή οικογένεια τοσκανικής καταγωγής, εισήλθε νωρίς στον κλήρο και δεν άργησε να λάβει το αξίωμα του αρχιδιακόνου της Εκκλησίας της Ρώμης, αξίωμα που τον οδήγησε να λάβει ενεργό μέρος στις εκκλησιαστικές υποθέσεις και τις δογματικές έριδες της εποχής του. Βρισκόταν σε μία από τις αποστολές του στην Γαλατία, όταν πληροφορήθηκε τον θάνατο του πάπα Κελεστίνου και ότι είχε εν αγνοία του εκλεγεί ομοφώνως από τον λαό διάδοχός του. Κατά την ενθρόνισή του τον Σεπτέμβριο του 440 και κάθε χρόνο έκτοτε στην επέτειό της, φανέρωνε στις ομιλίες του τους φόβους μπροστά στο αξίωμά του και την εμπιστοσύνη του αποκλειστικά στην θεία χάρη για τον χειρισμό του πηδαλίου της Εκκλησίας.

Και όντως, ήταν βαρύ το καθήκον που είχε μπροστά του. Η Αυτοκρατορία, απειλούμενη από τους βαρβάρους, υπονομευόταν επιπλέον από την διαφθορά των ηθών και οι Εκκλησίες, σπαρασσόμενες από αιρέσεις, εγκατέλειπαν τον λαό του Θεού στην άγνοια και την παραλυσία. Αναμειγνύοντας θαυμαστά την αυστηρότητα με την συμπόνια, ο άγιος Λέων άρχισε από το έργο της αναγέννησης του κλήρου και της αποκατάστασης της ευταξίας στις Εκκλησίες της Αφρικής και της Σικελίας που είχαν μόλις πέσει θύματα των βανδαλικών επιδρομών. Στο Ιλλυρικό που εξαρτόταν τότε από την Ρώμη εδραίωσε την αυθεντία τού μητροπολίτου Θεσσαλονίκης και στην Εκκλησία των Γαλατιών αποκατέστησε τον σεβασμό της εκκλησιαστικής ιεραρχίας. Με οξεία διορατικότητα αποκάλυψε τις μηχανορραφίες των αιρετικών μανιχαίων και έδωσε στους επισκόπους και στους ιερείς το παράδειγμα του καλού ποιμένος με τον άμεμπτο βίο του, με την φροντίδα που έδειχνε στην οργάνωση της θείας λατρείας και με τις γεμάτες νηφάλια ευγλωττία ομιλίες του. Με την ευκαιρία των εορτών του

λειτουργικού έτους, οικοδομούσε το πλήρωμα, ερμηνεύοντας τα μυστήρια της Πίστεως και το προέτρεπε να πολιτεύεται σύμφωνα με τις ευαγγελικές αρχές.

Εκτός από το ποιμαντορικό τούτο έργο, εκεί που ο άγιος Λέων κρίθηκε άξιος των τιμών της Εκκλησίας ήταν κυρίως το δογματικό πεδίο. Όταν, συνεπεία των ραδιουργιών του αιρετικού Ευτυχούς, υποστηριζόμενου από τον ισχυρό υπουργό Χρυσάφιο, η ψευδοσύνοδος της Εφέσου που δικαίως χαρακτηρίστηκε ληστρική από τον ίδιο τον άγιο Λέοντα, καταδίκασε τον άγιο Φλαβιανό [16 Φεβρ.], ο πάπας, μόλις ενημερώθηκε, έσπευσε να αποδοκιμάσει με όλη την αυθεντία του τα γεγονότα και συνεκάλεσε μία σύνοδο επισκόπων της Δύσεως, με σκοπό να ακυρώσει τα πρακτικά της παράνομης αυτής συγκέντρωσης και να αποκαταστήσει την αληθινή πίστη, όσον αφορά το Πρόσωπο του Χριστού. Μάλιστα, πριν ακόμη την ψευδοσύνοδο της Εφέσου, ο άγιος Λέων είχε απευθύνει μία θαυμαστή επιστολή στον πατριάρχη Φλαβιανό, στην οποία εξέθετε με πλήρη ενάργεια την πίστη της Εκκλησίας στην θεότητα του Χριστού.

Λέγεται ότι ο άγιος Λέων έγραψε την επιστολή αυτή, εμπνευσμένος από το Άγιο Πνεύμα, μετά από πολλές ημέρες νηστείας, αγρυπνίας και προσευχής και ότι αφού το είχε γράψει, το έβαλε πάνω στον τάφο του αγίου Πέτρου, εκλιπαρώντας τον Κορυφαίο των Αποστόλων να διορθώσει σε αυτήν κάθε σφάλμα που θα μπορούσε να είχε διολισθήσει, εξαιτίας της ανθρώπινης αδυναμίας. Μετά σαράντα μέρες, ο άγιος Απόστολος φανερώθηκε σε αυτόν την ώρα της προσευχής, λέγοντας: «Είδα και διόρθωσα», και πράγματι, ανοίγοντας την επιστολή, ο άγιος Λέων την βρήκε διορθωμένη με το χέρι του αγίου Πέτρου. Η επιστολή αυτή που παραδόθηκε στους λεγάτους για να αναγνωσθεί στην Σύνοδο της Εφέσου, παραμερίσθηκε από τους αιρετικούς. Όταν όμως ο αυτοκράτορας Μαρκιανός και η αγία Πουλχερία συνεκάλεσαν την Οικουμενική Σύνοδο της Χαλκηδόνος (451), αναγνώσθηκε αυτή επισήμως ενώπιον όλων των Πατέρων που την υποδέχθηκαν αναφωνώντας με μία φωνή: «Είναι η πίστις των Αποστόλων, είναι η πίστις των Πατέρων. Ο Πέτρος μίλησε δια στόματος Λέοντος!»

Ενώ αυτά συνέβαιναν στην Ανατολή, από την μεριά της η Δύση υπέφερε από τις δηώσεις του Αττίλα και των ορδών του. Αφού έσπειραν τον θάνατο και την καταστροφή στην Γερμανία και στην Γαλατία και διέβησαν τις Άλπεις, οι Ούνοι λεηλάτησαν την περιοχή του Μιλάνου και ήρθαν να απειλήσουν την Ρώμη. Ο αυτοκράτορας, η Σύγκλητος και ο λαός έχοντας παραλύσει ικέτευσαν τον πάπα να αναλάβει ειρηνικό διάβημα προς τον βάρβαρο τύραννο που τον έτρεμε ο κόσμος όλος. Περιβεβλημένος τα ιερά άμφια του ποντίφικα, επικεφαλής μιας επιβλητικής πομπής ιερέων και διακόνων που έψαλλαν ύμνους, ο άγιος ιεράρχης παρουσιάστηκε ενώπιον του Αττίλα και προς γενική έκπληξη, αυτός που αποκαλούνταν «μάστιγα του Θεού» επέδειξε σεβασμό μετά φόβου και δέχθηκε να απέλθει με αντάλλαγμα έναν ετήσιο φόρο υποτελείας. Όταν οι στρατιώτες του τον ρώτησαν για ποιον λόγο έδειξε μια

τόσο ασυνήθιστη επιείκεια, ο Αττίλας απάντησε, ότι είχε δει στο πλευρό τού πάπα τον Απόστολο Πέτρο να κρατεί ξίφος στο χέρι και να τον απειλεί με τρομερό ύφος. Έτσι η Ρώμη σώθηκε με τρόπο θαυματουργικό, αλλά για μικρό διάστημα, αφού ο αχάριστος λαός λησμόνησε σύντομα την ευεργεσία του Θεού και επέστρεψε, με τον αυτοκράτορα επικεφαλής, στις συνηθισμένες του ακολασίες. Έτσι, ο Κύριος, χωρίς να απαλύνει πια την οργή Του κατά της αλαζόνος πόλεως, επέτρεψε στους Βανδάλους τού Γιζέριχου που αποβιβάστηκαν από την Αφρική να καταλάβουν την πόλη και να την λεηλατήσουν το 455. Ο πάπας παρενέβη πάλι στους επιδρομείς και μπόρεσε να αποσπάσει από αυτούς την δέσμευση να μην σφαγιάσουν τον πληθυσμό, ούτε να παραδώσουν στην φωτιά τα οικοδομήματα. Αρκέστηκαν να λάβουν την τεράστια λεία τους και να οδηγήσουν στην εξορία ένα μεγάλο τμήμα του πληθυσμού, ευγενείς και ανθρώπους του λαού. Μόλις κατευνάστηκε η μάστιγα, ο άγιος Λέων καταπιάστηκε να παρηγορήσει αυτούς που γλύτωσαν, να ανακαινίσει τις ρημαγμένες εκκλησίες και να επαναφέρει στο μέτρο του δυνατού τον χριστιανικό βίο στην άλλοτε ένδοξη πόλη που κειτόταν τώρα ξεπεσμένη. Κατόρθωσε επίσης να στείλει ιερείς και σημαντικές ελεημοσύνες για να συντρέξει τους εξόριστους στην Αφρική. Η υπόλοιπη ζωή του αφιερώθηκε στο ποιμαντορικό του έργο, διορθώνοντας τις παρεκτροπές που είχαν παρεισφρύσει στην εκκλησιαστική πειθαρχία και υποστηρίζοντας με την αυθεντία του την πίστη της Χαλκηδόνας που απειλούνταν από την αντίδραση πολλών μονοφυσιτών, ιδιαιτέρως στην Εκκλησία της Αλεξανδρείας. Παρέδωσε τέλος την ψυχή του στον Θεό, το 461, τερματίζοντας μια αρχιερωσύνη είκοσι ενός χρόνων.

(Από το βιβλίο: "Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας", υπό Ιερομονάχου Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου. Φεβρουάριος, 18. Εκδόσεις Ορμύλια)

(Πηγή ηλ. κειμένου: koinoniaorthodoxias.org)